

РОЛЬ СТУДЕНТА-ЛІДЕРА ПРИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ У МАЛИХ ГРУПАХ

Студентоцентричне навчання обумовлює застосування численних інтерактивних технологій навчання, особливо при викладанні іноземної мови. Спрямованість навчального процесу на студента та його власна регуляція такого навчання найкраще здійснюється при застосуванні методу малих груп. Зважаючи на комунікативність викладання іноземної мови студентам, робота у малих групах найкраще сприяє врахуванню індивідуальних інтересів студентів [3].

Мала група – природне чи штучно створене викладачем об'єднання студентів у кількості 5–6 осіб, перед яким викладач чи самі студенти (у випадку студентоцентрованого навчання) визначає завдання, які необхідно виконати. В межах кожної підгрупи може виділятися кілька типів творчої особистості студента: генератори ідей та виконавці задуманого, лідери та аутсайдери, тощо [2]. З позиції лідерства найчастіше у малій групі присутній один лідер та один чи два аутсайдера, а інші становлять проміжний прошарок. Можливим є варіант, коли у малій групі є формальний лідер (староста, профорг тощо) та неформальний, причому творча взаємодія чи конфлікт останніх здебільшого визначає успішну діяльність групи. З позиції студентоцентрованого навчання викладач не має права регулювати взаємодію студентів у такому випадку, проте може деяким чином спрямувати роботу у необхідному напрямку (але сам не втручається).

Можливий варіант, коли в одній підгрупі присутні кілька студентів з чітко вираженими лідерськими якостями, причому робота може розвиватися у кількох напрямках: взаємодії, пристосування чи конкуренції. Конкурентна взаємодія при навчанні найчастіше призводить до погіршення рівня успішності, коли увага студентів «відтягується» з фокусу навчання на безпосереднє «перештовхування» лідерів між собою. Результативність навчання кожного з лідерів може бути високою, проте колективний результат групи від цього буде низьким [1]. При конкурентній конфліктній взаємодії викладач може провести роз'яснювальну роботу між студентами, проте сам не має втручатися. Якщо єдиний лідер у групі так і не буде обраний, через деякий час група або різко понизить показники успішності, або може розпастися (бути розформованою). У такому випадку роль викладача іноземних мов може полягати у перерозподілі студентів, яке в межах академічної групи повинно систематично відбуватися по малих групах даної групи, та «розведенні» конкуруючих лідерів у різні групи.

Найчастіше, все ж, студент-лідер у групі один. Роль даного студента є спрямування активності студентів, визначення пріоритетів у навчанні, організації творчої взаємодії між студентами. Тобто, один студент переймає частково на себе функції викладача та займається організацією роботи підгрупи. Отже, в контексті студентоцентричного навчання, студент-лідер підгрупи відіграє надзвичайно важливу роль при вивченні іноземної мови у малих підгрупах та здатний покращити чи погіршити успішність всієї групи.

Література

1. *Пшенична О. С.* Підготовка майбутнього менеджера організацій до застосування інформаційних технологій у професійній діяльності: дис. канд. пед. наук: 13.00.04 / О. С. Пшенична; Запорізький національний університет. – Запоріжжя, 2012. – 258 с.
2. *Сидоренко О. Д.* Ситуаційна методика навчання: теорія і практика: практичний посібник / О. Д. Сидоренко, В. І. Чуба. – К.: Центр інновацій і розвитку, 2001. – 256 с.
3. *Чорній В. Я.* Формування готовності до професійного спілкування майбутніх фахівців фінансово-економічної сфери: дис. канд. пед. наук: 13.00.04 / Чорній Віра Ярославівна; Тернопільський нац.-пед. ун-т ім. Володимира Гнатюка. – Тернопіль, 2011. – 324 с.

Калабухова С.В., к.е.н., професор кафедри обліку
в кредитних і бюджетних установах та економічного аналізу

СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНЕ НАВЧАННЯ ЗА НАУКОЮ «АНАЛІЗ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

Основними категоріями студентоцентрованого навчання є компетентності та результати навчання [1, с. 7].

Компетентності являють собою динамічну комбінацію знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цін-

ностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність. Результати навчання – сукупність знань, умінь, навичок, інших компетентностей, набутих особою у процесі навчання за певною освітньо-професійною, освітньо-науковою програмою, які можна ідентифікувати, кількісно оцінити та виміряти [2].

Компетентності набуваються особами, які навчаються. Результати навчання формулюються викладачами та відображають очікування викладачів щодо результатів освітньої діяльності. При описі результатів навчання в робочих навчальних програмах дисциплін використовують терміни типу: «знання», «уміння», «навички», «здатності».

Перетворення особи, яка розвивається, в розвинуту особу, відбувається протягом початкового професійного розвитку. У вітчизняному економічному університеті наука «Аналіз господарської діяльності» є складовою першого рівня циклу професійної підготовки за освітньою програмою «Облік і аудит». Взаємозв'язок між компетентностями освітньої програми бакалавра з обліку і аудиту, визначених згідно Міжнародних стандартів освіти для професійних бухгалтерів [3] та очікуваними результатами навчання за навчальною дисципліною «Аналіз господарської діяльності» представлено у табл. 1.

Таблиця 1

**ГАРМОНІЗАЦІЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ПРОФЕСІЙНИХ БУХГАЛТЕРІВ
І ОЧІКУВАНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗА НАУКОЮ «АНАЛІЗ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»**

ПРОГРАМНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ [3]						
Технічні компетентності згідно МСО 2	Професійні навички згідно МСО 3				Професійні цінності згідно МСО 4	Практичний досвід згідно МСО 5
	Інтелектуальні	Міжособистісні	Персональні	Організаційні		
ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ						
<p>1. Здатність виконувати аналітичні функції за допомогою алгоритмів аналізу господарських операцій.</p> <p>2. Здатність виконувати аналітичні завдання при невеликій кількості помилок.</p> <p>3. Здатність моделювати аналітичні показники при розв'язанні задач.</p> <p>4. Здатність вибрати аналітичні прийоми для співставлення результатів господарської діяльності.</p> <p>5. Здатність подавати релевантну інформацію в зрозумілій формі</p>	<p>1. Здатність продемонструвати знання методів і процедур, основних понять, правил і принципів аналізу господарської діяльності.</p> <p>2. Здатність аналізувати причини виникнення господарських проблем, обґрунтовувати рішення і формулювати професійне судження.</p> <p>3. Здатність розбивати інформацію про діяльність підприємства на компоненти, розуміти причинно-наслідкові взаємозв'язки змін господарських операцій, бачити різницю між фактами і наслідками, проводити факторний аналіз, оцінювати значимість даних фінансової звітності.</p> <p>4. Уміння поєднувати часткові результати аналізу разом, щоб сформулювати вихідний інформаційний потік, який має прогностичну та доказову цінність для прийняття рішень; застосовувати професійний скептицизм за допомогою критичної оцінки всієї інформації.</p> <p>5. Здатність оцінювати важливість фінансової інформації для конкретної цілі підприємства, своєчасно передавати корисну інформацію зацікавленим користувачам.</p> <p>6. Здатність розуміти та інтерпретувати фінансову інформацію. Це означає уміння оцінювати ймовірність безперервності господарської діяльності підприємства в майбутньому, перетворювати словесний матеріал у математичні моделі, графічно описувати статистику результатів господарських операцій, пояснювати фактологію виникнення управлінських проблем; уміння прогнозувати майбутні економічні наслідки на основі отриманих знань.</p>	<p>1. Здатність отримувати необхідну інформацію (уважне вислуховування завдання, чутливість до соціальних проблем).</p> <p>2. Здатність до зворотної реакції (бажання висловитися, зробити презентацію, участь у дискусіях).</p> <p>3. Здатність до визнання професійних цінностей та активної їх підтримки.</p> <p>4. Навички самостійності і відповідальності у роботі, здатність демонструвати добру професійну, організаційну та емоційну поведінку.</p>	<p>1. Уміння скласти технологічну карту аналізу господарської діяльності.</p> <p>2. Уміння аналізувати фінансову звітність та господарські операції підприємства.</p> <p>3. Уміння оформлювати результати аналізу господарської діяльності.</p> <p>4. Уміння складати аналітичні записки для розробки стратегії розвитку підприємства.</p> <p>5. Уміння формулювати аналітичні завдання на підготовку варіанту рішення.</p>			

Література

1. Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації / Авт.: В.М. Захарченко, В.І. Луговий, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова / За ред. В.Г. Кременя. – К. : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. – 120 с.
2. Закон України «Про вищу освіту» // Верховна Рада України; Закон від 01.07.2014 № 1556-VII - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
3. Міжнародні стандарти освіти для професійних бухгалтерів (International Accounting Education Standards) / Пер. з англ.; за ред. Н. Непийводи. – К.: Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України, 2004. – 78 с.